

VESTNIK

Prosvetne zveze v Ljubljani.

Občni zbor Prosvetne zveze

8. oktobra 1924.

Zvezni tajnik Jernej Hafner je postal župnik; da ne bi zveza trpela vsled odhoda tajnika med letom škode, je sklical odbor po sklepu seje 23. sept. z objavo v »Slovenec« z dne 24. sept. občni zbor za poslovno leto 1923-24 na sredo 8. okt. 1924 v Akademskem domu, dopoldne ob poldesetih.

Ob 8. uri 8. okt. se je vršila v frančiškanski cerkvi v Lj. sv. maša (obletnica z Libero) za pok. dr. Kreka, h kateri se je zbralo precej društvnikov iz mesta in dežele.

Ker so se prepočasi zbirali delegati, je malo pred 10. uro dr. Mohorič, zvezni predsednik, otvoril občni zbor (XXVII.) s pozdravom navzočim zastopnikom društev in organizacij.

Zastopana so bila društva: Begunje nad Cerknico, Bevke, Borovnica, Cerklje na Dol., Cerknica, D. M. v Polju, Dob, Dobrova, Dol. Logatec, Dravljje, Dražgoše, Gorje, Gor. Logatec, Homec, Jesenice na Gor., Komenda, Kor. Bela, Križe, Ljubljana (prosvete frančiškanska, stolna, šišenska, šentpeterska), Moravče, Naklo, Poljane na Gor., Preserje, Prežganje, Radovljica, Rateče, Reteče, Ribnica, Selca, Smlednik, Škofja Loka, Šmartno pod Šmarno goro, Št. Jakob ob Savi, Št. Vid pri Stični, Trebnje, Vič, Žabnica, Žiri, Žužemberk — in okraji: Cerknica, Kamnik, Krško, Ljubljana, Logatec, Moravče, Poljane, Radovljica, Vič, Žiri.

Zastopnike so poslale tudi: Prosvetna zveza v Mariboru, Hrvatski katolički Narodni Savez v Zagrebu (Dr. Deželič), Jugosl. Orlovska Zveza, Slov.

Kršč. ženska zveza, Pevska zveza, Sveta Vojska, Akademsko zveza, Akademsko starešinstvo, Jugosl. Strokovna zveza, čč. oo. salezijanci, društvo Rokodelskih pomočnikov, Ljudski oder, Krekova mladina, stolni kapitelj. Pismo je pozdravil občni zbor vsled potovanja zadržani prevzvišeni g. knezoškof ljubljanski dr. A. B. Jeglič. Med delegati je bilo veliko čč. gg. duhovnikov, od kaplana do dekana.

Predsednik dr. Mohorič otvori ob 10 v Akademskem domu XXVII. občni zbor, pozdravi navzoče:

»Polagamo račun organizacije, ki je bila najbolj Krekova. Nima monopola na prosvetno delo, ker je danes mnogo prosvetnih organizacij. Prosvetna zveza je po možnosti vse podpirala. Nihče se ni to leto zastonj obrnil nanjo. Ako smo mogli napredovati in vsaj glavne naloge zahvaliti predvsem največjim dobrotnikom: gosp. škofu, Katol. tiskovnemu društvu, raznim gospodarskim organizacijam in privatnim dobrotnikom, za idejno podporo našim izobražencem in odbornikom zveze, zlasti tajniku, ki jo je reorganiziral in ji dal realno podlago. Dasi smo še daleč od naših ciljev in so naše moči slabe, vendar z veseljem delamo, ker nismo osameli in vidimo že lepe uspehe.«

Tajnik J. Hafner prečita določbe pravi in poslovnika o občnem zboru. Čitanje zapisnikov rednega občnega zbora 15. nov. in izrednega obč. zbora 29. nov. 1923, ki sta bila dobesedno objavljena v Vestniku št. 11., 12. l. 1923., je na predlog predsednika izpadlo.

Odborniki so poročali v redu: tajnik knjižničar (dr. J. Puntar in Blaž Poznič), za gospodarja in druge odbornike (službeno zadržane) je poročal tajnik.

Tajnikovo poročilo.

Ko je bilo treba po vojnem razdejaju na novo oživljati prosvetno organizacijo, smo se z vso energijo lotili dela, ki je bilo najnujnejše in najbolj potrebno: zbirali in urejali smo fante v orlovskih odsekih ter jih vežbali za delo v tel. odsekih in izobraževalnih društvih in njihova centrafa SKSZ so pri tem z vsemi razpoložljivimi sredstvi pomagala. Razen najnujnejših izdatkov za oder (kot edini vir dohodkov) so dajali ves denar in najboljše delavce za podvig Orla, v prepričanju, da bi iz Orla prišel prerod za vse druge organizacije, ker je glavna praktična naloga orlovske organizacije: vsako dobro, na katoliškem temelju zasnovano stvar podpirati.

Pri tem je SKSZ in velik del društev v slabotnem, neurejenem položaju. Glavna napaka je bila najbrže v tem, da so tako v centrali, kakor v društvih — volili v odbor skoro same že drugod preveč zaposlene člane, ki so ponajveč s svojo nedelavnostjo in previdnostjo razmah in napredovanje org. le ovirali, ker niso utegnili delati zanjo, drugim pa niso zaupali.

SKSZ je hirala tako dolgo, da se je skoro vsakdo bal postati njen odbornik in so jo splošno smatrali za neozdravljivo ter so pomilovalno posmihali ob njenem imenu, kakor bi ne bilo njeno žalostno stanje za vse katol. Slovence sramotno! SKSZ pa je bila potrebna Krekova ustanova in največ njenih nalog nihče drugi ni vršil, vzlic krasnemu razvoju Orla, izboljšanju Ljudskega odra in oživljenju Pevske zveze. Danes imamo lepo zadoščenje, ko smemo reči: mrtva točka, na kateri je tičala SKSZ mnogo let, je premagana — in danes se nihče več ne more pomilovalno ali škodoželjno posmihati, ako nanese pogovor na Prosvetno zvezo: Ni še, kakor bi si jo želeli, mnogo društev še ne deluje zadovoljivo, vendar je centrala v glavnem prerोजना, usposobljena za svoje

naloge, ve kaj hoče, ve česa je danes treba, dosega zopet uspehe, širi krog uglednih sodelavcev in se vedno krepi v vsakem oziru.

Prav je, če se spomnimo, odkod ji je prišla pomoč v zadnji uri! Gg. dr. Rožič in dr. Puntar sta dosegla pri g. knezoškofu dr. Jegliču, da je dovolil enega duhovnika za delo pri Prosvetni zvezi. Kat. tisk. društvo pa je zagotovilo sredstva za vzdrževanje tajnika in Vestnika. Msgr. Steska in dr. Debevec sta se posebno trudila, da ohranita prosvetno centralo. Začelo se je v l. 1922—23. obratovati na bolje in občni zbor za l. 1923-24 je tudi formalno izvedel ta prerod, ker je sprejel nova pravila, nov poslovnik in odobril delavni načrt tajništva in odbora: uvedbo poslovnika, enotnih poslovnih knjig, ustanovitev prosvetnih okrajev, povišanje članarine na 1 Din od vsakega člana društva, preureditev Vestnika, poživitev knjižnice, predavanja itd. (gl. Vestnik).

Te sklep smo imeli celo leto pred očmi in se trudili, da ga izvršimo. Glede zveze in njene pisarne smo skoro vse (in še nekaj več) izvedli, društva pa večinoma prepočasi slede, premalo upoštevajo sklepe obč. zbora. Upamo, da bodo tudi v tem oziru uspehi, rastle in bodo za dobrimi društvi potegnili kmalu slabotnejša, zanikarna — in bo to glavna Krekova ustanova kmalu popravila, kar je zamudila v izvrševanju njegove oporoke slov. ljudstvu.

Podrobno poročilo.

Poslovno leto 1923-24. je pet tednov krajše od lanskega; sega od 15. nov. 1923 do 8. okt. 1924. I tem letu je prejela P. Z. 656 dopisov in jih 1172 odposlala. To poslovanje vsebuje 845 aktov vložnega zapisnika. (Lani je prejela 35 manj in 620 več odposlala; tekočih števil je bilo 431 manj.)

Vodili smo sledeče poslovne knjige: zapisnike: sej, obč. zborov, blagajne, inventarja, blagovnega prometa, vložni zapisnik; sezname: članov, članarine, arhiv, predavanj, prodaje raznih predmetov (znakov, poslovnikov, poslovnih knjig itd.), kartoteku naročnikov Vestnika, seznam prosvetnih organizacij.

Odbor je imel 13 sej (manj 11 kakor lani), ki so skoro vse zelo dobro obiskane; sklepi so vsi izvršeni! Pri sejah se je ravnal odbor po poslovniku t. 66.

Pisarna je vsak delavnik odprta od 9—12, in od 2—5 (6). Tajniku in knjižničarju pomaga od maja ena gđna stalno. Prostor postaja premajhen, ker imamo knjižnico, Slov. Stražo in Pevsko zvezo v pisarni, ki je tudi skladišče blaga in postaja obenem informacijski urad in garderoba, kar pa je le v prid organizaciji. O Veliki noči je izšel 1. poslovnik za našo organizacijo. Začela sta ga sestavljati že l. 1920. gg. Velikonja in † Dore Masič, v l. 1922 sva ga z g. knjižničarjem ob upoštevanju mnenja odličnih društvenih delavcev na deželi dovršila.

S pomočjo KTD smo založili enotne poslovne knjige. Te omogočajo umljiva navodila za vodstvo poslovanja v Vestniku, pouk na tečajih, olajšujejo odbornikom delo in revizije. Škoda, da mnoga društva tega ne uvidijo in zato še niso uvedla teh knjig, ki so tudi poceni. Tudi članskih izkaznic in znakov premalo jemlje društva.

Vestnik smo izdajali po potrebi, vendar v večjem obsegu kakor je določeno. Marsikje ga ne bero, nad polovico društev ga še ni plačalo! Župnim uradom krajev, kjer še ni društva, ga pošiljamo brezplačno. Vestnik naj bi bil vez, vodnik, priročnik društvenim voditeljem in odborom, ki prinaša gradivo, praktična navodila in obvestila odborom.

Članarino je plačalo kljub vsem opozorilom šele polovica društev! Prosvetno nedeljo v prid zvezi sta priredili samo 2 društvi!

Posebno smo se trudili za knjižnico, popularizacijo skioptičnih predavanj in ustanovitev prosvetnih okrajev. Ves pogrešljiv inventar smo prodali in nakupili skioptičnih potrebščin. Imamo 3 skioptikone, društvom smo dobavili 4 in več delov, diopozitivov pa imamo 2736 (prej 286, odprodali Uniji klera za misijone 113). Tudi razne svetlobne aparate smo pridobili in se usposobili za tečaje in za predavanja kjerkoli, ker imamo dobre pomočnike. Nabavili smo

si tudi dosti zemljevidov za predavanja in uredili organizacijo predavanj v Lj. in na deželi. Imamo v razprodaji za društva Dolenkatevo knjigo o Kreku in Poročilo o V. Kat. shodu, ki pa ju zelo malo kupujejo...

Centrala je že l. 1920. zelo pogrešala vmesne organizacije in skušala oživiti stare dekanjske odbore. Razen kamniškega nikjer ni šlo. Pri prerajanju pa smo to zadevo spoznali za tako važno, da smo neprestano pritiskali na sklep lanskega obč. zbora in ne moremo prav nič odnehati v bodoče, dokler ne bodo delali okrajni odbori povsod. Statistike, članarine, skioptikov, predavanj, revizij, knjižnic, pravičnih stikov med sosednimi društvi ne bomo uredili nikoli brez okrajnih odborov. Kdor se upira tem, ubija organizacijo, zavira vse delo, onemogoča uspehe. Ustanovljenih ni še polovica, delavnih je še manj. Prosim lepo, to je edina moja prošnja do obč. zbora: potrudite se povsod in organizirajte okrajne odbore, ki naj delajo po navodilih poslovnika! Katerokoli zadevo hočemo izboljšati, povsod zastajamo vsled pomanjkanja delavne vmesne organizacije — okrajnih odborov!

Novoustanovljenih društev je letos 8, izstopilo ali razpadlo ni nobeno, spi jih pa nad 30.

Nova (ozir. zopet oživljena): G. Logatec, Hotedršica, Dole pri Litiji, Izlake, Bevke, Slovenci v Zagrebu in Bulgradu, Št. Janž pod Kumom.

Kakršno je zdaj razmerje do drugih organizacij?

Prosvetna zveza v Mariboru je samostojna organizacija enaka naši (ima ista pravila in poslovnik, samo da se ne razteza na celo SHS, ampak le na mariborsko oblast). Deluje v sporazumu enakih sporedno z nami v dobrem soglasju in lojalno. Hrv. kat. Narodni Savez je zadnje leto menjal z nami par dopisov in nam pošilja svojo »Mladost« — to je vse. Iz Sarajeva in Splita dobivamo dopise.

S Prosvetno zvezo v Gorici in v Celovcu vzdržujemo osebne stike. V Celovcu sem bil tudi osebno.

Prosvetno gibanje na Čehoslovaškem sem opazoval jaz in skrbel za stik s Čsl.

orlovsko zvezo v Brnu, kjer sem bil dvakrat tudi osebno.

O Franciji v prosvetnem oziru vemo to, kar nudi Almanach Catholique Française. Iz Nemčije dobivamo več publikacij prosvetnih central in točne odgovore na dopise. O Poljski nam je p. Mlejuik prinesel seznam in opis organizacij. Dunajski (avstrijski) Volksbund nam pošilja svoje najboljše tiskovine. Parkrat sem bil tam osebno.

Več stika imamo z Gladbeckom (Westfalen), ne moremo pa pridobiti za to Amerikancev. Slovencem v Zagrebu bi radi pomagali, pa nimamo s čim. Z Orlovsko organizacijo imamo malo stika. Kjer moremo kaj storiti v njeno korist, radi storimo; kadar bi se morali za interese Prosvetne ž njo pripraviti, raje potrpiamo, inventar, sodbe orlovskih krogov o naši organizaciji, pritisk O. P. na neosamosvojene odseke, prevzemanje društvenih domov in inventarja). Polovica Orlovskih odsekov je še pri društvih, Orliški krožki še menda vsi. Vendar se orlovska organizacija za društva in zvezo ne meni, ampak dalje izvaja svoje načrte. Prosvetna zveza je zaradi miru, po želji od nas vseh priznanih voditeljev katol. Slovencev in v upanju, da bo najmanj škode za stvar, če potrpi, k vsem operacijam Orla na njenem telesu molčala in delala po možnosti stvari, ki so potrebne in jih nihče drugi ne dela. Ljudski oder je organ Prosvetne, ki prav uspešno avtonomno deluje pod vodstvom g. Velikonje, odbornika Prosvetne, ki ga je poverila in nadzoruje razvoj odra. Pevska zveza je samostojna centrala pevskih zborov, ki so skoro vsi odseki društev, včlanjenih v obeh Prosvetnih zvezah. Ima pa svojega pevodjo prof. Bajuka v odboru Prosvete, uraduje v naših prostorih, mi ji ekspediramo Pevea in jo izdatno podpiramo z delom v pisarni.

Slovenski Straži smo dajali prostor luže. Želi naše pomoči. Upajmo, da ji bomo letos začeli izdatno podpirati z delom, ker ima posla skoro edinole z ženskimi odseki prosvetnih društev. Ponuženega ji prostora v Vestniku in pisarni Prosvetne se ni posluževala, po-

šiljala pa je k sejam odbora zastopnico.

Slovenski Straži smo dajali prostor in vso pomoč, sprejeli smo njenega tajnika v naš odbor, a je nismo mogli spraviti na noge. Sveti Vojski smo pošiljali našega odbornika, nje namene vzakonili v pravilih in poslovniku naše organizacije, a brez vidnega uspeha dosedaj. Obema smo dali na razpolago tudi Vestnik, pa sta se ga malo poslužili. Sploh smo se mnogo trudili, da poživimo treznostno in narodnoobrambno gibanje v naši organizaciji, vendar je uspeh še minimalen, kar pa nas mora podžigati le k novim naporom v tej smeri.

Tudi Akademsko zvezo smo vabili k sejam, jaz sem predaval njihovim društvom o prosvetnih nalogah in delu, bil vse 3 dni pri vseh zborovanjih in prireditvah kat. dijaštva v letošnjih počitnicah, na Sv. Joštu smo želeli zanje prirediti tečaj in sploh olajšati tako sodelovanje dijaštva, kakor ga je uvajal dr. Krek.

Krekova mladina pošilja zastopnika k sejam, in jo podpiramo, kolikor moremo.

Z Leonovo družbo in Akademičnim starešinstvom skupaj prirejamo ljudska predavanja v Ljubljani, sodelujemo v odboru za katoliške shode, pomagali smo I. Marijan. kongresu, Zvezi bivših vojakov, ki ima dobrodelne namene, zastopali katol. Jugoslovane na katol. shodu v Brnu in sploh skušali kulturne interese katol. Slovencev pospeševati v čemerkoli, kjer ni že kdo drugi za to skrbel.

Posebno smo se trudili urediti pisarno tako, da brezhibno vrši svojo nalogo. Največ dopisov in naročil izvršimo z obratno pošto, vse zabeležimo v zapisnike in sezname. Nepotreben inventar smo prodali in s tem nakupili potrebne stvari. Glavne potrebščine za društva smo založili sami, vse drugo na željo hitro in brezplačno preskrbimo, ker smo sondirali trg in uredili zveze.

V zimski dobi je Prosvetna priredila tečaj za jezikovni pouk, ravno te dni ga zopet otvarja. Od oktobra do aprila bo

vsak 1. in 3. petek priredila ljudsko predavanje v Ljubljani, večinoma skioptično. Vplivati skuša tudi na književni trg v korist potrebam našega ljudstva. Prihodnji Vestnik objavi vse potrebne informacije za knjižnice in seznam knjig, ki predvsem spadajo vanje.

Po lastnih željah in sklepih občnih zborov Prosvetne zveze in po nalogu odbora za katol. shode smo že hoteli začeti obsežno akcijo za Prosvetni dom, pa smo iz ozira na orlovski Stadion in splošno pomanjkanje denarja še odnehali.

Večja društva, zlasti v delavskih krajih (Jesenice, Tržič, Vič itd.), so z velikim uspehom začela prirejati prosvetne večere, ki morajo postati najboljše prosvetno sredstvo vseh naših društev. Vestnik pa naj prinaša dobro uporabno gradivo zanje. Od vlade smo skušali dobiti razne opravičene ugodnosti za prosvetno organizacijo, a razen 10 odstot. takse od prireditev še nismo ničesar dosegli.

S tem že zadevam zadnjo točko poročila: delavni načrt Prosvetne zveze za l. 1924-25., ki mora obsegati najprvo izvajanje vseh točk pravil in poslovnika, sklepov občnih zborov in odbora, energično in trajno izvajanje vseh započetih akcij, zlasti pa:

1. »Vestnik« povečati in urediti tako, da bo služil vsem potrebam naše organizacije, zlasti z objavo gradiva, organizatornih obvestil in navodil. Društva pa morajo skrbeti, da ga bodo plačala, odbor čital in hranil, v društvu pa izvajalo navodila in porabljala gradivo.

2. Skioptikon naj si nabavijo vsa večja društva, zlasti okrajna. Tu ali tam bi ga morda občina, zadruga, hranilnica, cerkev in v uporabo pustila društvu, ali pa si osnovala sorodna društva zadrugo Skioptikon. Diapozitivov ima dosti zveza za 3 leta, medtem si bo nabavila novih. Edino na ta način bomo zopet oživel predavanja, ki morajo ostati eno glavnih sredstev izobraževanja v društvih.

3. Knjižnice moramo urediti povsod, marsikje s pomočjo občine in po-

sebne zbirke. Nove knjige naj naročajo društva le pri zvezi, ki oskrbi tudi vezavo in ima mal antikvarijat (občni zbori naj določijo vsote za knjižnico, vpeljati se mora red, 5. katol. shod, Krek, domovinoznanstvo).

4. Poslovník se mora udomaćiti letos tako, da bo vse delo in življenje po njem urejeno. Saj 3 morajo povsod imeti, pri sejah in obč. zborih čitati ga. (Poslovne knjige, čl. izkaznice, znake, članarino.)

5. Revizije. Od strani okrajnega odbora morajo pomagati pri ureditvi in požitvi društev. Članarina se mora pobrati 100 odstot., stvarna statistika.

6. Sl. kršč. žensko moramo postaviti na noge — zveza zvezo, društva ženske odseke, karitativnim namenom in za društveno gospodinjstvo, kakor je želel Krek.

7. Treznostno gibanje je zastalo zadnja leta v društvih popolnoma. Izvajati moramo resno določbe pravil in poslovnika (glej str. 26), podpirati Sveto vojsko.

8. Narodne zavednosti pri nas manjka, v nar. obrambnem okviru skoro ničesar ne delamo. Tudi v tem oziru moramo odločno začeti delovati po poslovniku (glej str. 27) in podpirati Sl. Stražo ali Jug. Matico.

9. Stike z drugonarodnimi prosvetnimi organizacijami moramo povečati, da dobimo novih pobud in oploditve dela.

10. Absolutno nujno moramo ustanoviti v celi deželi prosvetne okrajne odbore, ki bodo delali to, kar določa Poslovník, občni zbori in Vestnik.

Dosedanji uspehi omogočajo zaupanje v uspeh naših prizadevanj, dokazujejo izvršljivost naših načrtov, dajejo svežega poguma za delo. Prosim, da tudi to leto moj predlog kot delavni načrt za leto 1924-25. odobrite in sprejmete, zahvalim za zaupanje in pomoč pri mojem delu in želim božjega blagoslova za novo poslovno leto!

Jernej Hafner, tajnik.

Bilanca per 30. september 1924.

Aktiva

	Din	Pasiva	Din
1. Blagajna	9.839-41	Imovina	271.495-70
2. Čekovni zavod	2.255-47	Upniki	37.395-10
3. Dolžniki	7.236-—	Saldo zgube in dobička	12.581-18
4. Knjižnica	71.608-10		
5. Inventar	91.142-—		
6. Vrednostni papirji: a) delnice	116.100-—		
b) deleži	500-—		
c) boni	70-—		
7. Prodajno blago	116.670-—		
	22.721-—		
	321.471-98		321.471-98

V breme

Račun zgube in dobička.

V dobro

1. Plače in nagrade	Din		Din
2. Upravní stroški: a) ročna blagajna	12.900-—	Članarina	3.075-90
b) potnine	4.500-—	Povrnjeni stroški	425-—
c) kurjava in razsvetljava	1.474-—	Obrresti: a) na dividendi	9.288-—
d) pošne pristojbine	1.597-54	b) na vlogah	421-33
e) pisarniške potrebstine	873-—	Dohodki od posojevalnin: a) iz knjižnice	5.147-85
f) bolniške in zavarov. premije	2.714-—	b) iz diapozihtivov	1.453-60
g) najemnina	1.374-50	Podpore	6.601-45
h) razni	1.106-60	Razni dohodki	38.269-—
3. Obrresti dolgov	15.593-99		291-—
4. Odpis od inventarja (zguba)	3.810-78		
5. Zguba pri izdaji »Vestnika«	7.050-—		
6. Podeljene podpore	4.885-73		
7. Zguba pri vrednostnih papirjih	750-—		
8. Račun bilance	800-—		
	12.581-18		
	58.371-68		58.371-68

Primerjali s knjigami in našli vse v popolnem redu.

Revizorji:

Ivan Mazovec l. r. Dr. Frane Kimovec l. r. Vekoslav Vrtovec l. r.

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1924.

Predsednik:

Dr. Jakob Mohorič l. r.

Blagsjnik:

Bogo Pleničar l. r.

Knjižničarjevo poročilo.

(Dr. Josip Puntar.)

Pred strokovnim poročilom bi rad omenil par stvari, ki veljajo bolj splošnim vidikom.

V bodoče bo treba poskrbeti za strokovni pouk knjižničarjev po deželi. Uvesti bomo morali posebne tečaje v Ljubljani in izven nje, ki bodo vršili to nalogo. Šele potem bomo mogli izvršiti prepotrebno revizijo vseh podeželskih knjižnic in šele potem bomo mogli voditi točno statistiko o poslovanju in uspehih naših knjižnic. To revizijo bodo mogli z uspehom izvesti samo okrajni revizorji.

Nujno je potreben seznam knjig, ki naj si jih naša društva v prvi vrsti nabavijo. Prosv. zveza izda tak seznam v kratkem. Ako ne bo komu povšeči, naj pomisli, da je to prvi osnutek, ki se bo lahko s časom vedno bolj izpopolnjeval s knjigami, ki veljajo res kot prvovrstno ljudsko čtivo.

Kolikor je to pač možno, naj bi naša društva zasledovala tudi delo nasprotnih knjižnic in poročala centrali o njih poslovanju, obsegu in vplivu. Mogoče bi iz tega črpali marsikatero pobudo za naše delo.

V centrali bridko občutimo pomanjkane primerne študijske knjižnice. Potrebuje jo vsak, ki se kolikor-toliko peča z ljudsko-prosvetnim delom. Taka knjižnica bo morala obsegati predvsem dela socialne, politične in organizatorične vsebine. Nudila bo v prvi vrsti predavateljem gradivo za predavanja. Ako pa hočemo prirejati daljše prosvetne tečaje v Ljubljani, je študijska knjižnica sploh predpogoj, brez katerega je vsako uspešno delo nemogoče.

Knjižnica.

(Blaž Poznič.)

Stanje. Lani ob obč. zboru je štela knjižnica 1437 slovenskih in 62 nemških, 34 srbohrvatskih in 3 druge knjige, skupno 1536 knjig.

Letos šteje po stanju 1. okt. 1471 slov. leposlovnih, 370 slov. poučnih, 446 nemških leposl., 77 nemšk. poučnih, 65 hr-

vatskih leposl., 4 hrvatske poučne, 11 raznih jezikov; skupaj 2444 zvezkov.

Pomnožila se je knjižnica torej za 908 zvezkov. Razentega se nahaja v knjižnici še 500 knjig, ki niso stavljene v promet. (Duplikati, vsebinsko neprimerne ali zastarele knjige.)

Da se je knjižnica tako zelo pomnožila in mogla začeti krepko delovati, se moramo zahvaliti predvsem velikodušni denarni podpori KTD in nekaterih drugih dobrotnikov, nadalje pa tudi darovalcem knjig, v prvi vrsti velec. rodbini Jegličevi, ki je darovala sama nad 200 lepih knjig.

Skoro vse knjige, namenjene za izposojevanje, so vezane. V redu vodimo potrebne sezname: inventarni, listovni abecedni in listovni stvarni katalog ter izposojilni imenik, ki je v dveh s strojem pisanih izvodih na razpolago izposojevalcem. Posebej vodimo izposojilni imenik za mladinske knjige.

Izposojevanje. Statistiko o izposojevanju vodimo od februarja dalje, ko je bila knjiž. v novih prostorih urejena. Izposojevanje se je vršilo vsak dan med uradnimi urami pisarne, t. j. do 6. zvečer, ob ponedeljkih in petkih pa do 7. zvečer, da so mogli priti po knjige tudi izposojevalci, ki imajo redno do 6. zvečer službo.

Statistika kaže, da smo v času od 1. februarja do 1. oktobra v 192 izposojevalnih dneh izposodili:

2494 slovenskih

917 nemških

92 hrvatskih

5 drugih

Skupaj 3508 knjig.

Iz tega je razvidno, da smo izposodili na dan povprečno 21 knjig, kar je z ozirom na še vedno skromen obseg knjižnice vsekakor zadovoljivo število.

Izposojevalcev je bilo 212 najrazličnejših poklicev: prihajali so delavci in obrtniki, učenci lj. šol. in srednješolski dijaki ter akademiki, državni in privatni uradniki.

Žalibog smo pa na marsikatero željo morali odgovoriti: Nimamo. Potrebe so pač zelo različne, naše možnosti pa še vedno skromne.

Dohodki in izdatki. Denarni promet, ki se nanaša na knjižnico, je v glavnem razviden iz blagajniškega poročila. Potrebni je pa par pojasnil. Vpisnina znaša Din 3.— za osebo, izposojevalnina pa v glavnem od 0.50 do 1 Din za knjigo. Dohodki, ki jih dosežemo na ta način, predstavljajo seveda samo majhen odstotek nasproti stroškom za nabavo in vzdrževanje knjig.

Prejeli smo na izposojevalnini oz. vpisnini Din 2760.— Ta vsota ne zadošča niti za vezavo knjig, za kar smo izdali Din 3941.— Ves denar za nabavo knjig se mora torej dobiti od drugod. Brez izdatnih podpor bi bila torej knjižnica obsojena na smrt.

Zelo prav nam pride posredništvo pri nabavi knjig za društva. Zato prosimo vsa društva naj naročajo vse knjige potom zveze, same imajo s tem manj sitnosti, zveza pa dobi zato kako knjigo zastoj.

Po društvi. Poleg uprave osrednje knjižnice smo po možnosti skrbeli tudi za knjižnice naših društev. Ne sicer neposredno, pač pa posredno.

Izdali smo primerne poslovne knjige za knjižnice, le žal, da jih društva tako malo kupujejo. Prihodnji »Vestnik« prinese podrobno navodilo o uporabi teh knjig, če tudi je že iz njih samih razvidno, kako naj se uporabljajo.

V »Vestniku« smo pisali o priporočljivih knjigah, tako da skoro nobena številka ni izšla brez koticna o ljudski knjižnici.

Razposlali smo statistične pole, kjer naj bi društva vpisala tudi podatke o njihovi knjižnici. Žal smo dobili le malo odgovorov. Na podlagi teh pa, kar smo jih dobili, moremo približno ceniti, da imajo vsa naša društva ca. 63.400 knjig, vsako povprečno 317. Izposojenih pa je bilo v vsakem društvu povprečno 236 knjig ali v vseh skupaj 47.200.

Za bodočnost. Lani smo med drugim povdarjali, da bomo posebno poskrbeli, da začno naše knjižnice zopet delovati in se primerno izpopolnijo. Kakor je iz poročila razvidno, smo vsaj deloma rešili svojo nalogo.

Za bodoče torej mislim, da bo najboljše, ako gremo dalje v dani smeri.

V centrali je treba izpopolniti še vse polno vrzeli v splošnem (ljudskem) delu knjižnice če bomo mogli že letos začeti tudi s študijsko knjižnico, je seveda veliko vprašanje.

Vsa društva na deželni pa, ki tega še niso storila, naj čim prej naroče nove posl. knjige in naj urede po njih svoje knjižnice.

Težavno vprašanje tvori vezava knjig, posebno v oddaljenih krajih. Zveza je že dalje časa mislila na to, kako temu nedostatku odpomoči; letos upa, da bo mogla prirediti, bodisi v Lj., bodisi kje zunaj več knjigoveških tečajev, kjer bodo društveniki mogli videti, kako naj si knjige sami vežejo, kar bi pomenilo veliko dobroto za vse naše knjižnice.

Poleg tega bo pa seveda tudi Vestnik pomagal z nasveti, kolikor bo mogoče.

Knjižnice so naše najvažnejše izobraževalno in vzgojno sredstvo in jim zato moramo posvečati tudi največjo pažnjo.

Med poročili je tajnik razdelil 30 izvodov tiskane bilance in potrdila udeležbe (za polovično vožnjo na železnici, dovoljeno udeležnikom občnega zbora od železn. ministra) ter pobral pooblastila delegatov. Posameznim poročilom so zborovalci pazno sledili in z zadovoljstvom ploskali. Po končanih poročilih odbora je prečital v imenu revizorjev g. Vekoslav Vrtovec

poročilo preglednikov.

V imenu revizorjev podajam občnemu zboru sledeče poročilo: Izvršujoči v pravilih Prosvetne zveze predpisane dolžnosti, pregledali smo po blagajniku g. Bogo Pleničarju predložene sklepne 1923-24, kakor tudi primerjali podrobne sezname poslovanja z glavnimi in pomožnimi knjigami, izvršili skontracijo blagajne, vrednostnih papirjev in ostalih vrednot, kakor tudi revidirali blagajniške priloge. Pri tej reviziji se je ugotovilo, da se je našlo v vsem popolno soglasje z vknjižbami dotičnih knjig.

Nadalje smo pregledali pisarniško in knjižnično poslovanje, vse zapisnike ter našli vse v vzornem redu.

Predlagamo celokupnemu odboru absolutorij s pohvalo, posebej pa še blagajniku g. Bogo Pleničarju, tajniku g.

Jernej Hafnerju in poslovodnemu knjižničarju g. Blaž Pozničju, za vzorno delovanje pod vodstvom zvezinega predsednika g. dr. Jakob Mohoriča, ki je kljub temu, da je preobložen z delom v gospodarskih organizacijah, bil dovolj požrtvovalen za energično vodstvo v naši prosvetni centrali.

Pri tej priliki se obračamo na občni zbor, naj naroči prihodnjemu odboru, da bo ta našel primernih sredstev na razpolago, da bo svojega knjižničarja g. Pozničja primerno višje honorirala kakor do sedaj. — V Ljubljani, dne 8. oktobra 1924. — Revizorji: Vek. Vrtovec, prof. Ivan Masovec, dr. Kimovec.

Predlagani absolutorij s pohvalo je občni zbor soglasno odobril.

Ko je dr. Mohorič za kratek čas odsotnosti izročil dr. L. Sušniku predsedstvo občnega zbora, je pozdravil dr. Deželič občni zbor z željo, da se vzpostavijo nekdanji ožji stiki obeh zvez, ker imata obe iste cilje in iste nasprotnike.

Sledila so **poročila**: za Ljudski oder (Velikonja Narte), za Krekovo mladino (Kordin), za pevsko zvezo (kanonik dr. Kimovec), za okraje: Kamnik (župnik Tomažič), Ljubljano (vikar Vindišar), Radovljico (Gornik), Cerkljico (Košček), Vič (p. Engo Klasinc), Žiri (Tomazin), Poljane (Tavčar M.).

Dalje so **pozdravili** zbor: za akademike g. Hartman, ki je obljubil sodelovanje akademikov, za Prosvetno zvezo v Mariboru g. podpreds. Jos. Stabej (treba z vso silo delati kulturno, želi skupnega dela obeh zvez, zahteva bolj enotno organizacijo na deželi), za Akad. starešinstvo g. prof. Jarc (zagotavlja izdatno pomoč glede predavanj, zlasti za delavce, osnuje poseben odsek za študij prosvetnega dela v inozemstvu in za predavanja v društvih), za Jugosl. Strokovno zvezo g. Žužek (opozarja, da je delavstvo najbolj potrebno pomoči Prosvetne glede predavanj), za Sveto Vojsko g. Lindič (želi, naj Prosvetna nadaljuje v začetni smeri).

G. kan. dr. Kimovec obširneje pojasnjuje delo Pevske zveze (ust. l. 1920. v Mariboru, ima 108 zborov, izdaja Pevca v 1100 izvodih s prilogo Pesmarica v 500 izvodih, prireja z velikim uspehom

okrožne pevske tekme in zvezne nastope).

Predloga je poslal zveznemu odboru samo občni zbor Ljudskega odra dva (gl. na str. 100 te št. Vestnika v poročilu obč. zbora Ljud. odra), ki sta bila po debati soglasno sprejeta, ker odgovarjata t. 120. in 122. poslovnika. Grajali so društva, ki nelojalno izrabljajo Ljudski oder (ne vračajo pravočasno iger in garderobe, posojajo prepisane igre na svoj račun sosednim društvom), ker brez dohodkov ne more oskrbovati odrov z novimi igrami in garderobo.

Sledile so **volitve**. G. župnik Tomažič (Sele) je predlagal stari odbor, g. J. Hafner pa namesto sebe g. kaplana Vinkota Zora (Jesenice). Ko preds. dr. Mohorič pojasni, da so vsi merodajni činitelji na prošnjo odbora že zagotovili možnost, da bi g. Zor nastopil tajniško službo v Prosvetni zvezi, ker dosedanji tajnik prevzame župnijo Stari trg pri Ložu, je občni zbor soglasno izvolil **novi odbor** gg.: prof. Bajuka, prof. dr. Capudra, prof. Dolenc, odvetnika dr. Mohoriča, kateheta Pintarja, bančnega uradnika Pleničarja, bibliotekarja dr. Jos. Puntarja, prof. dr. L. Sušnika, kaplana V. Zora; za **predsednike** pa gg.: župnika Jerneja Hafner, vseučil. prof. dr. Gr. Rožman, mons. V. Steska.

Pri **slučajnostih** je dr. Puntar opozoril na potrebo, da Prosvetna zveza izposluje pri vladi času primerno ureditev ljudskoprosvetnega dela (referenti, odprava taks, podpora za tečaje itd), da prireja prosvetne skupščine, začne akcijo za zidavo centralnega prosvetnega doma, za osnovanje ljudske univerze (po vzoru Danske) in gospodarske šole v Ljubljani.

Predsednik in tajnik pojasnita, kaj je v teh ozirih odbor že ukrenil, da pa bo najprvo še treba v kmečkem ljudstvu vzgojiti zmisel za predavanja in kulturni davek. G. Tomažič priporoča skrbi zveze zaspana društva, g. Hafner J. prosi pomoči za osnovanje okrajnih odborov, g. Sever želi več govorov verske vsebine v društvih (apologetičnih).

Ob 1 uri 10 minut dr. Mohorič zaključil občni zbor z apelom, naj društva sodelujejo s Prosvetno zvezo.

Občni zbor Ljudskega odra v Ljubljani

25. septembra 1924.

Po nagovoru predsednika, ki se je spominjal tudi umrle članice gđc. Seifertove, je sledilo tajniško poročilo.

Ljudski oder šteje 35 članov, 11 članic, 12 kandidatov in 2 kandidatini; skupaj torej 60 oseb. Naraslo je število članov od lanskega obč. zbora za 26 oseb. Odborovih sej je bilo 13. Iger je Ljudski oder uprizoril 16. Ker nimata oder in dvorana primerne kurjave, je moral radi mraza s predstavami prekiniti od decembra do februarja. Med tem časom je uprizoril nekatere igre v Rokodelskem domu in v Mostah. Med poletnim premorom je gostoval Ljudski oder v Preddvoru in v Logatcu. Razen tega so pomagali v prostem času člani Ljudskega odra pri dramskih odsekih v Hrušici, v Mostah in v Rokodelskem domu. Važnih dopisov je rešil 173 in nebroj druge korespondence glede izposojevanja iger, garderobe in drugih informacij. Iger je izposodil 351; garderobo pa 89. strankam. Igre je izposojeval tudi izven Slovenije, in sicer v Beograd, na Hrvaško, zasledeno Primorje in Koroško ter v Nemčijo. Naročil si je »Dom in Svet« in »Mladiko«. Razmere med Narodnim gledališčem in Ljudskim odrom so ostale neizpremenjene in prijateljske. K predstavam »Quo vadis?« in »Pasijon« v Radovljici, na Jesenicah in Šmartnem pri Litiji, je odposlal svoje zastopnike-kritike. 25. maja je bil skupni izlet, katerega so se udeležili do malega vsi člani. Dramatična šola je trajala tri mesece. Predavali so gg.: predsednik Velikonja, prof. Gruden in Potokar (21 predavanj). Sestanka vseh članov sta se vršila dva. Med letom je izstopil iz odbora radi obolelosti g. prof. Gruden, na njegovo mesto pa je bil poklican njegov namestnik g. Bivic. Ljudski oder je nabavil 9 novih iger, poleg tega pa prepisal in pomnožil več iger, ki jih do sedaj ni imel v arhivu, kakor tudi nakupil v založbah. Knjižnica se je pomnožila tekom leta za 193 izvodov.

Denarnega prometa je imel Ljudski oder v preteklem letu 136.132.52 Din. Čisti preostanek znaša 290.02 Din. Iz podpornega sklada so dobili trije člani podpore v skupnem znesku 1000 Din.

Iz gospodarjevega poročila je bilo posneti, da si je Ljudski oder nabavil precejšnje število inventarja, zlasti rekvizite za igro »Quo vadis?«.

Preds. Velikonja poroča, da gleda Ljudski oder s ponosom na preteklo sezono. Držeč se resolucij katoliškega shoda je pazil na to, da poda res dobre in dobro igrane predstave. Vprizoritev igre »Quo vadis?«, ki je zahtevala mnogo truda, požrtvovalnosti od vseh sodelujočih, dalje ponovitev »Pasijona«, ki se je predstavljal na izrečno željo občinstva, so bile najsvetlejšje točke letošnjih uspehov. In tudi dežela je dala temu delu sliko: igrali so po deželi »Pasijon« in »Quo vadis?«. Ljudski oder je povsod pomagal društvom bodisi z nasveti, bodisi z delom. Stik z deželo je živahen, o tem priča tajniško poročilo, toda reči moram, da se večina naših društev še ne zaveda vseh dolžnosti, ki jih ima do centrale. O tem priča šibki sklad za prirejanje iger, kajti vsi letošnji prispevki društev ne bi pokrili stroškov za eno novo igro. In koliko zahtevajo društva od Ljudskega odra! S pohvalo moram omeniti veliko vnemo in požrtvovalnost igralskega in režiserskega zbora. Z Viča in Most so prihajali ob vsakem vremenu, in pozno v noč, samo da je mogel Ljudski oder delovati. Odbor je tudi ob vsaki priliki izkušal iti članom na roko; diskretnost zahteva, da ne naštevam vseh primerov, ko je odbor Ljudskega odra z uspehom zastopal koristi članov v zasebnem življenju, v slučaju potrebe in nesreče tudi gmotno izkušal olajšati članom njihove prilike. Prav tako je bil v stalnem stiku s članivojaki in zabeležiti moramo veselo dejstvo, da jim je ob vrnitvi prva pot v pisarno Ljudskega odra. Da se poglobi igralsko znanje članom, se je vršila po-

zimi, ko žalibog radi mraza ni bilo mogoče igrati, dramatična šola, ki jo je stalno obiskovalo vsaj polovico članov. Da postane Ljudski oder res centrala za vse društvene dramatične prireditve v smislu mojih izvajanj na katoliškem shodu, bo treba razčistiti razmerje do Orlov in do Krekove mladine. Tudi tu upamo, da se bo stvar dala tako sporazumno urediti, da bodo imele naše organizacije od tega samo korist. V letošnji sezoni imamo na programu nekaj novih iger, nekaj jih pa še pripravljamo. Upamo, da bomo obenem z mariborskim »Ljudskim odrom« mogli zadostiti vsem potrebam naših dramatičnih odsekov po deželi. Dovolite, da se na koncu zahvalim za ves trud in zvesto sodelovanje odboru, ki je celo leto opravljal Ljudski oder. Koliko nevidnega, mučnega in sitnega dela je bilo treba izvršiti. Posebna zahvala pa gre za ves trud blagajniku in vodji pisarne g. Kramaršiču.

Gg. revizorja Lindič in Marolt poročata, da sta pregledala blagajno in vse knjige in našla vse v najlepšem redu ter predlagata, da se izreče dosedanjemu odboru absolutorij. Na to poroča še zastopnik in tajnik Prosvetne zveze g. Haf-

ner, da je pregledal vse poslovne knjige, inventar, garderobo in arhiv ter našel vse v vzornem redu, čestita odboru za njegovo izborna delo in požrtvovalnost. Ko je dal Ljudškemu odru še nekatere smernice in navodila, predlaga, naj se izreče odboru absolutorij s pohvalo. Soglasno sprejeto.

V odbor so bili soglasno izvoljeni: za predsednika g. Narte Velikonja, za odbornike gg.: Bivic, Kramaršič, Nagode, Novak, Potokar, Poženel in Vrančič, za namestnika gg.: Gajeta in Starič, za revizorja pa gg. Pengov in Stare.

Sprejeti so bili nastopni predlogi za občni zbor Prosvetne: 1. Izvršujoč smernice katoliškega shoda in navodila Prosvetne zveze, dalje radi boljše discipline pri izposojevanju iger in garderobe, se stavi Prosvetni zvezi za odobritev na občnem zboru predlog, naj sklene, da sme Ljudski oder izposojevati le dramatičnim odsekom pri P. Z. včlanjenim društev in le tam, kjer takega društva ni, drugim našim društvom. — II. Če društvo dvakrat neredno vrne izposojeno igro ali garderobo, se mu za tekočo sezono odreče nadaljno izposojevanje.

Prosvetna zveza v Mariboru

je imela XIV. občni zbor dne 30. oktobra 1924 v dvorani Zadrúžne gospodarske banke. Občni zbor otvori dr. Hohnjec, pozdravi zastopnike zvez in društev. Toplo pozdravi zastopnika koroških Slovencev in pošlje prisrčen pozdrav goriškim bratom. V lepo zasnovanem govoru: Idealizem prosvetnega dela, razvije lepe misli in poudarjala zlasti na dejstvo, da imajo edinole naše Prosvetne zveze v svojih načelih krščanski idealizem.

G. prof. Prijatelj poda poročilo o poslovanju: Zveza šteje 142 društev, med temi 7 novoustanovljenih. 91% društev je plačevalo članarino. Upejali so večinoma že povsod novi Poslovnik in nove poslovne knjige. Izdali smo dva osnutka za predavanje.

Vložili smo prošnje na fin. ministrstvo za oprostitev taks, kar se pa ni povsem ugodno rešilo. Prošnji za potovalne knjižnice ni bilo mogoče ustreči. Na podlagi pregledniških pol je razvidno, da je bilo v 76. društvih včlanjenih 2821 moških in 3958 ženskih, skupno 6779 članov. Ker pa 66 društev ni vposlalo pregledniških pol, lahko smatramo, da imamo v vseh društvih ca. 11.500 članov. Glavni vir dohodkov so bile različne podpore. Inventar je znašal v začetku poslovnega leta v vrednosti 1800 Din, sedaj pa je vreden ves inventar 14.498 Din. Dočile so se na skupni anketi smernice za narodno obrambno delo. Zveza se je udeležila vseh večjih prireditev v preteklem letu. Opravilni zapisnik izkazuje 1101 šte-

vilk. Odposlanih je bilo celotno 1223 spisov, došlih 574, skupaj 1797. Odbor je imel 17 sej. V Mariboru je Zveza organizirala 24 predavanj. Iz

poročil in številčk se spozna pridno delo zveze.

Blagajniško poročilo poda č. g. Mirt:

Račun dohodkov in izdatkov Prosvetne zveze v Mariboru v poslovnem letu 1923|24.

Tek. št.	Predmet	Dohodki		Izdatki	
		Din	p	Din	p
1	Blagajna 6. XII. 1923	430	99		
2	Članarina včlanjenih društev	3175	—		
3	Članarina Dekliških zvez	1227	—		
4	Podpore	40773	—	1606	—
5	Poslovne knjige	2447	70	7636	25
6	Poslovnik	1064	30	1500	—
7	Društvena pravila	442	90	965	—
8	Društveni znaki	447	—		
9	Narodnoobrambni kolki	22	70		
10	Potrčila o znižanju taks	271	—		
11	Članarina in izposojevalnina knjiž.	348	35		
12	Plače in nagrade			1875	—
13	Potnine govornikom in predavateljem			685	50
14	Pospravljanje pisarne			466	—
15	Razsvetljava in kurjava			321	—
16	Najemnina			1011	—
17	Pisarniške potrebščine (papir itd.)			10577	70
18	Poštni ček. zavod, pristoje in tisk.			425	53
19	Nabava za knjižnico			2457	14
20	Osnutki, tiskovine			1388	—
21	Oprema pisarne in knjižnice			5381	10
22	Razno	3486	—	2392	60
	Skupaj	54135	94	38687	82
	Saldo dohodkov 28. X. 1924			15448	12
	Vsega skupaj	54135	94	54135	94

Knjižničar g. Krambergar poroča: Knjižnica ima skupaj 2392 del v 2837 zvezkih. Dohodkov je imela 5543.20 Din; izdatkov pa 5549.50 Din. Knjig je bilo izposojenih 758. Knjižnica se mora izpopolniti s pomočjo podeželskih društev in dobrotnikov. Opozori, da bi občine vsako leto votirale gotovo vsoto za knjižnico. Od 142 včlanjenih društev ima 134 društev knjižnico z 51.662 knjigami. Izposojenih je bilo 43.172 knjig.

Odbornik za treznost g. Krošl poroča: Ker alkoholizem močno ovira prosvetno delovanje, zato se je P. Z. trudila, da omeji pijančevanje. V ta namen je bila P. Z. v ozkem stiku z

ljubljsko Sveto vojsko. P. Z. je pristopila kot članica k Društvu za gojitev treznosti v Ljubljani. Izdala je podrobna navodila o delu proti alkoholizmu. Ustanovila je 5 abstinenčnih odsekov. Delovanje P. Z. za treznost je bilo tiho, smotno in vztrajno.

Gdč. Črčkova poda poročilo o Dekliški zvezi, ki šteje 38 društev s 2288 članicami. Razdeljena je na več okrajnih odborov. Članice so naročene na »Naš Dom« (598 izv.), na »Vigred« (164 izv.) in »Orlič« (93 izv.). Članarina se je plačala v skupnem znesku 1227 Din. Lepo je vzpel Dekliški dan. G. Krambergar poda poročilo o Ljudskem odru v Mariboru,

ki šteje 23 članov in 10 članic. Imel je 17.607 Din dohodkov in 16.390 Din izdatkov. Ima svoj orkester in pevski zbor. Uprizoril je 28 predstav. V tekočem letu ima lastno dramatično šolo. Preglednik g. Živortnik poroča: Poslovne knjige smo našli v najlepšem redu, zato predlagam odboru absolutorij s pohvalo, kar se soglasno sprejme. Članarina znaša 25 Din za vsako društvo. Občni zbor je sprejel tudi razdelitev na 29 okrajev.

I. prosvetni okraj.

Brežice,
Artiče,
Pišce,
Sromlje,
Videm,
Zdole.

II. prosvetni okraj.

Celje,
Dobrna,
Frankolovo,
Gornja Ponikva,
Galicija,
Griže,
Nova cerkev,
Sv. Pavel pri Preboldu,
Sv. Peter v Savinjski dolini,
Petrovče,
Stari trg.
Teharje,
Žalec,
Sv. Jurij ob južni železnici.

III. prosvetni okraj.

Gornja Radgona,
Kapela-Radenci,
Negova.

IV. prosvetni okraj.

Gornji grad,
Sv. Frančišek,
Ljubno,
Luče,
Sv. Martin ob Dreti,
Mozirje,
Nazarje,
Rečica ob Savinji,
Solčava.

V. prosvetni okraj.

Konjice,
Čadram,
Sv. Jernej,

Prihova,
Špitalič,
Zreče,
Žiče.

VI. prosvetni okraj.

Koprivnica,
Sv. Peter pod Sv. gorami,
Podčetrtek.

VII. prosvetni okraj.

Sv. Vid na Planini,
Dobje.

VIII. prosvetni okraj.

Laško,
Dol pri Hrastniku,
Sv. Lenart nad Laškim,
Sv. Jedrt nad Laškim,
Loka pri Zidanem mostu,
Razbor,
Trbovlje.

IX. prosvetni okraj.

Sv. Lenart v Slov. goricah,
Sv. Ana v Slov. goricah,
Sv. Anton v Slov. goricah,
Sv. Barbara v Slov. goricah,
Sv. Benedikt v Slov. goricah,
Sv. Bolfenk v Slov. goricah,
Sv. Jurij v Slov. goricah,
Sv. Trojica v Slov. goricah.

X. prosvetni okraj.

Ljutomer,
Sv. Križ pri Ljutomeru,
Mala Nedelja.

XI. prosvetni okraj.

Remšnik,
Ribnica na Pohorju.

XII. prosvetni okraj.

Maribor,
Krčevina,
Lajtersberg,
Sv. Martin pri Vurbergu,
Sv. Peter pri Mariboru,
Selnica ob Dravi,
Studenci.

XIII. prosvetni okraj.

Jarenina,
Št. Ilj v Slov. goricah,
Sv. Jakob v Slov. goricah.

XIV. prosvetni okraj.

Sv. Jurij ob Pesnici,
Sv. Križ nad Mariborom.

XV. prosvetni okraj.

Slivnica pri Mariboru,
Fram,
Hoče.

XVI. prosvetni okraj.

Sv. Lovrene na Pohorju,
Puščava.

XVII. prosvetni okraj.

Ormož,
Središče ob Dravi,
Svetinje,
Sv. Miklavž pri Ormožu,
Sv. Tomaž pri Ormožu,
Velika Nedelja.

XVIII. prosvetni okraj.

Prevalje,
Črna,
Guštanj,
Ojstrica.

XIX. prosvetni okraj.

Ptuj,
Hajdina,
Sv. Lovrenc v Slov. Goricah,
Sv. Trojica v Halozah,
Sv. Urban pri Ptujju,
Št. Vid pri Ptujju,
Vurberg.

XX. prosvetni okraj.

Sv. Marjeta niže Ptujja,
Zavrč,
Sv. Barbara v Halozah,
Sv. Andraž v Leskovcu.

XXI. prosvetni okraj.

Sv. Lovrene na Dravskem polju,
Cirkovce.

XXII. prosvetni okraj.

Kostrivnica,
Sv. Križ na Slatini,
Stoperce.

XXIII. prosvetni okraj.

Rajhenburg,
Koprivnica.

XXIV. prosvetni okraj.

Št. Ilj pod Turjakom,
Sv. Martin pri Slovenjgradu,
Pameče,
Razbor,

XXV. prosvetni okraj.

Slovenska Bistrica,
Gornja Polskava,
Sv. Martin na Pohorju,
Tinje.

XXVI. prosvetni okraj.

Studenice,
Makole,
Poljčane.

XXVII. prosvetni okraj.

Šmarje,
Sv. Peter na Medvedovem selu,
Sladka gora,
Slivnica pri Celju,
Ponikva ob južni železnici.

XXVIII. prosvetni okraj.

Šoštanj,
Sv. Andraž nad Velenjem,
Št. Ilj pri Velenju,
Št. Janž na Vinski gori,
Št. Jošt na Kozjaku,
Zavodnje.

XXIX. prosvetni okraj.

Vransko,
Braslovče,
Gomilsko,
Sv. Jurij ob Taboru,
Marija Reka,
Polzela,
Sv. Martin na Paki.

Občni zbor sklene, da se vrši vsako leto prosvetna skupščina Prosvetnih zvez, ki naj določa smernice za bodoče delovanje. Dr. Jeraj predlaga, naj izda P. Z. vsako leto Almanah, ki naj bi bil zrcalo našega prosvetnega dela. Novi odbor naj ima proste roke glede tega dela.

V odbor so bili izvoljeni: Dr. Hohnjec, predsednik; dalje I. Prijatelj, J. Stabej, dr. Jeraj, dr. Medved, M. Kranjc, Kramberger, Malešič, Živo-rtnik.

Dr. Hohnjec se zahvali za udeležbo, zaključi občni zbor z željo, naj naši prosvetni delavci še naprej delajo, kakor doslej.

Iz društvenega življenja.

Petdesetletnica Fr. Ks. Meška: Dne 28. oktobra t. l. je praznoval zaslužni slovenski pisatelj Fr. Ks. Meško svoj petdesetletni jubilej. Rojen je bil dne 28. oktobra 1874 pri sv. Tomažu nad Ormožem; leta 1898. je dovršil bogoslovne študije in je bil posvečen v mašnika v Celovcu. Služboval je med koroškimi Slovenci, katerih boj za obstanek, boj za slovenski materni jezik je popisal v lepih svojih delih: Na Poljani, Ob tihih večerih, Mir božji, Izgubljena duša, Razine poti, Sen poletne noči, Življenja večerna molitev itd. Kot dramatik je ustvaril lepo dramo: *Mati*, Na smrt obsojeni in Pri Hrastovih. Znan in priljubljen je po svojih mladinskih spisih: *Mladim srcem in Volk spokornik*. Dolžnost naša je, da se vsako Prosvetno društvo spomni tihega, skromnega prosvetnega delavca, ki župnikuje sedaj v Selih pri Slovenjgradcu. Vsako društvo naj priredi slavnost s sledečim sporedom: **Meškova proslava:** 1. Godba: Venček narodnih pesmic. 2. Alegorija: Pesmi samotarja I.—VIII., zložil Fr. Ps. Meško. »Dom in Svet« 1. 1898. (Pozorišče: samotna celica s pogledom v zeleni vrt. I. in II. spev govori samotar, III. in IV. prva vila, IV. in VII. druga vila; V. in VIII. tretja vila.) 3. Zbor zapoje Venček koroških narodnih in znano Bajukov: Sem fantič z zelenega Štajerja; besedilo zložil Fr. Ps. Meško. 4. Deklamacija: Ob vrnitvi; zložil Fr. Ks. Meško. (Koledar Družbe sv. Mohorja 1. 1911.) 5. Predavanje o Mešku. (Glej »Mladika« št. 5 1. 1924.) 6. Eno dejanje iz drame *Mati*, spisal Fr. Ks. Meško. V. Z.

Miklavžev večer: Ker mnoga društva prireajo Miklavževe večere za mladino, kakor tudi za odrasle, podajamo par sporedov: a) za mladino: 1. Sv. Nikolaj. Zložil Ant. Medved (»Vrtec« 1. 1895.). 2. Živa slika: Zbor angeljev v nebesih poje nabožno pesem. 3. Deklacija sv. Miklavžu (P. Krizostan. Orlič 3. 1924), deklamacija. 4. Živa slika: Zbor parkeljnov v peklu okrog ognja. 5. Zlati Oreh (Krizostom. Orlič. 3. 1. 1924.). 6. Nastop

Miklavža. b) za odrasle: 1. Godba. 2. Petje. 3. Deklamacija: sv. Nikolaj, zl. Slavko Slavič. (»Vrtec« 1. 1903.) 4. Sv. Miklavž, mirakel v dveh dejanjih; samomoške vloge (5) dobi se pri Ljudskem odru. 5. Nastop Miklavža z njegovim spremstvom.

Marijanski večer (8. dec.): 1. Marijina pesem (poje ženski ali mešani zbor). 2. Ave Marija. Zložil Anton Medved, deklamacija. 3. Pomladni pozdrav Mariji, prizor iz Mater Dolorosa. S. Sardenko (3 osebe). 4. Marija Slovencev Kraljica. Mešani zbor, Fr. Kimovc. 5. Ave Marija: živa slika. Angel pozdravi Marijo. 6. Marija v slikarstvu, predavanje s skioptičnimi slikami.

Božični večer: 1. Sveta noč, blažena noč, igra godba, na odru se prikaže živa slika: Jaslice. 2. V božični noči (A. Medved. — Balade) deklamacija. 3. Na betlehemske polju, igra. 4. Božične pesmi za mešani ali ženski zbor. 5. Predavanje s skioptičnimi slikami: potovanja po sveti deželi, ali igra: Egiptovski Jožef (»Vrtec« 1899).

Silvestrov večer: 1. Godba ali tamburanje. 2. Večerna pesem (Lajovic) ali Večerna I., II. (Adamič). 3. Balada o božični noči. A. Aškerc. (Balade in romance. Moh. družba.) 4. Šaljivi Pavliha. (Pevci primerno kostumiran v šegavi obliki opeva vse važne in nevažne dogodke preteklega leta po znanih motivih.) 5. Vipavska novoletnica. Silvester R. (kupleti). 6. Botra nerga; burka v enem dejanju. 7. Krojač in čevljar. Komični dvospev. (5., 6. in 7. točka se dobi v knjigi R. Silvester: Kupleti in pesmi. Naroča se pri Fr. Silvester, Boh. Bistrica.) 8. Živa slika: Slovo starega leta (starček) in nastop novega leta (vila). 9. Primeren nagovor društvenega predsednika. V. Z.

Socialni tečaj se vrši vsak četrtek zvečer ob 8. v prostorih Strokovne zveze na Starem trgu.

Knjige. G. Fr. Rebolj, organist, Češnjice, p. Smartno v Tuhinju, ima naprodaj več knjig.